

Патріотизм плекається в родині

Національно-патріотичне виховання дітей набуло сьогодні небувалої ваги. Однак навіть найґрунтовніша робота в дошкільному закладі зійде нанівець, якщо патріотичні почуття не плекаються в родині. У сім'ї закладаються й любов до рідної, почуття гордості за героїчних пращурів. Які ж спогади залишаться у нинішніх малят? Яке майбутнє свого роду, своєї країни будують сучасні батьки?

Основи національного та патріотичного виховання

Словник педагогічних термінів визначає **національне виховання** як історично зумовлену, створену самим народом систему виховних ідеалів, поглядів, переконань, традицій, звичаїв, спрямованих на доцільну організацію діяльності членів суспільства, в ході якої відбувається оволодіння морально-духовними цінностями народу, забезпечується єднання і спадкоємність поколінь, соборність нації.

Патріотичне виховання передбачає передусім формування почуття гордості за матеріальні й духовні досягнення свого народу, любові до Батьківщини, прагнення зберегти загальнолюдські й національні морально-духовні цінності, характерні особливості Батьківщини, захистити культурні та матеріальні надбання свого народу, громади.

У сучасній педагогіці розрізняють етнічний, територіальний і державницький патріотизм.

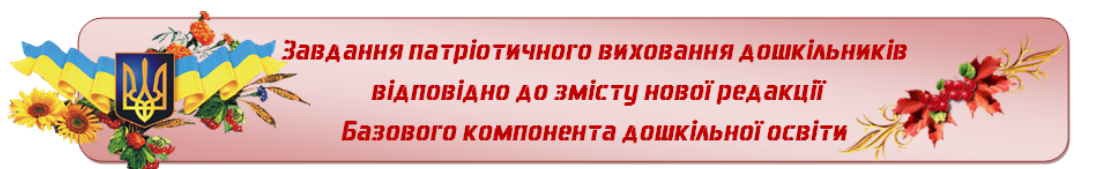
Етнічний патріотизм закладається з народження, повноцінно розвивається у дитини, яка зростає в національно орієнтованій сім'ї й виховується в національних освітніх закладах. Цей патріотизм ґрунтується на почутті приналежності до свого народу, причетності до його історії, любові до рідної культури. Тож важливо змалку навчати дитину рідної мови, залучати її до народних традицій і звичаїв, ознайомлювати з народною творчістю: поезією, музикою, театром, танцем, архітектурою, художнім і

декоративно-ужитковим мистецтвом — усім, що втілює неповторні особливості, ідеали та прагнення народу в матеріальній і духовній сферах.

Територіальний патріотизм закладається в ранньому дитинстві, формується та розвивається одночасно з розвитком свідомості. Розвитку цих почуттів сприятиме ознайомлення дітей з географічними та природними особливостями рідного краю, України, формування уявлень про історичні та сучасні побут, культуру, досягнення і звершення земляків.

Державницький патріотизм ґрунтується на державній ідеології та пов'язаний з поняттям громадянськості.

Національно-патріотичне виховання в дошкільному закладі передбачає надання дітям знань про власну сім'ю, традиції та історію свого роду, давній і сучасний побут, історію й сьогодення народу; виховання любові до сім'ї, рідного дому, дитячого садка, міста або села, рідного краю, пошани та бережного ставлення до культурної спадщини свого народу, поваги до державних символів, толерантного ставлення до однолітків, батьків, сусідів, інших людей, представників інших народів, культур і традицій, національної гордості за внесок нашого народу в матеріальну та духовну культуру України і людства загалом.

Освітня лінія «Особистість дитини»	Освітня лінія «Дитина в соціумі»	Освітня лінія «Дитина в природному довкіллі»	Освітня лінія «Дитина у світі культури»	Освітня лінія «Гра дитини»	Освітня лінія «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»	Освітня лінія «Мовлення дитини»
Формувати елементарні уявлення дитини про себе як носія свідомості, сприйняття себе в контексті відносин з іншими	Формувати уявлення дитини про країну, народи, наці суспільство людство. Виховувати готовність сприймати соціальний досвід, робити добрі вчинки	Формувати моральні норми гуманної взаємодії з природним довкіллям. Виховувати любов до природи рідного краю.	Залучати до надбань національної культури, формувати ціннісне ставлення до українських мистецьких традицій та творів українських митців. Виховувати інтерес до українського мистецтва	Знайомити із українським і народними іграшками та місцями їх виготовлення. Вчити відповідально ставитися до обов'язків, пов'язаних із роллю в грі	Формувати інтерес до довкілля та самої себе. Стимулювати активне сприймання людей та подій, що відбуваються в соціумі	Формувати уявлення дітей про українську мову як державну. Вчити вести діалог, використовувати українську лексику

ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ БАТЬКАМ

Надзвичайно важлива роль у плеканні громадянина-патріота належить родині. Коли батьки та авторитетні для дітей дорослі проявляють щирі патріотичні почуття, це сприяє усвідомленню дошкільнятами своєї національної приналежності, формуванню їхніх моральних переконань.

Формувати патріотичні почуття та уявлення про національну приналежність краще на основі доступних дітям фактів, безпосередніх спостережень за подіями суспільного життя, організованої дорослими практичної діяльності, посиленої для дошкільнят. Корисними стануть **дитячі книжки, мультиплікаційні фільми, телепередачі**, в яких ідеться про історію й сьогодення країни, щоденне життя дітей і дорослих.

Дуже цінною для становлення світогляду дитини є традиція **дослідження власного родоводу**, створення родинного дерева. Почати можна з розглядання сімейних фотоальбомів, реліквій, речей, що перейшли у спадок. Про історію та життя родини розкажуть старі книжки, вітальні листівки, дитячі іграшки, новорічні прикраси. У кожній родині зберігаються різні речі на згадку про близьких. У когось це срібна ложечка “на перший зуб”, вишитий рушник на згадку про майстриню-бабусю або старовинний український посуд, яким користуються й дотепер. Ці реліквії, сповнені енергії добра, любові, теплоти, допомагають сучасному поколінню встановити духовний зв'язок з предками, дізнатися, що вони зробили для сім'ї, села або міста, в якому жили, в яких визначних подіях брали участь. Таким чином малята пізнають історію не тільки своєї родини, а й міста або села, країни. Знайомство з життям прародичів іноді проливає для тат і мам світло на особливості характеру власної дитини, яка, на перший погляд, не схожа ні на кого з близьких рідних.

Розповіді батьків про своє минуле, нинішнє життя, бесіди про ймовірне майбутнє самої дитини, родичів, близьких і знайомих людей — багатюще джерело знань для малюка. Вони сприяють засвоєнню

дошкільником культурологічних цінностей, формуванню автобіографічної пам'яті.

Ознайомленню дітей з історією та культурою рідного міста, країни надзвичайно сприяють **екскурсії до музеїв**: історичних, археологічних, краєзнавчих, природничих, літературних, меморіальних, мистецьких, етнографічних,

За допомогою сучасних інформаційно-комунікаційних технологій можна знайти й роздрукувати фрагмент мапи, на якому будуть позначені рідна домівка, дитячий садочок, будинок бабусі та дідуся. Дошкільняті буде цікаво нанести на таку мапу маршрути подорожей, місця, де побувала родина, зазначити, з якої нагоди це відбулося. Малюк може позначити на мапі різні шляхи від дому до дитячого садка, будинків рідних і друзів, улюблених місць прогулянок — міського скверу, парку тощо. Привабить дитину й можливість самостійно (або за допомогою дорослого, старших брата чи сестри) створити мапу з різними маршрутами. Запропонуйте маляті намалювати вулицю на папері (тканині, шпалерах або іншій основі) фломастером (фарбами, олівцями, маркерами), розмістити на такій “мапі” фотографії або малюнки будинків, дитячих майданчиків, природних об'єктів та інших цікавинок, що трапляються по дорозі.

Залучення дошкільників до **приготування народних святкових, обрядових страв** допоможе ознайомити їх з деякими особливостями української кухні, національними традиціями гостинності. Участь у випіканні “жайворонків”, пасок, фарбуванні яєць стане цікавою і радісною подією для малят. Цікавим для дорослих і дітей може бути приготування страв інших народів, пред-ставники яких проживають на теренах України.

Формуванню уявлень про суспільне життя та важливість громадянських обов'язків сприятиме **спільна участь батьків і дітей у загальноміських, районних толоках** з прибирання та озеленення дворів, скверів, парків, праця на сільських присадибних ділянках, виготовлення і вивішування годівничок для птахів, шпаківень та ін.

Усвідомленню дитиною важливості її праці, особистого внеску у волонтерський рух сприятиме **участь родини у різних добродійних акціях**, таких як збирання іграшок або одягу для дітей-сиріт, допомога самотнім літнім людям, виготовлення сувенірів, оберегів для воїнів української армії, малювання вітальних листівок з нагоди Дня Незалежності України, Дня захисника України (Дня українського козацтва), свят новорічно-різдвяного циклу тощо.

Оскільки почуття національної приналежності й патріотизм у дитини зароджуються, формуються і розвиваються в сім'ї, вкрай важливо надавати малятам можливість брати участь у громадському житті, набуваючи таким чином необхідного соціального досвіду. Отже, власним прикладом і залученням дітей до активної соціально значущої діяльності батьки сприятимуть вихованню патріотично налаштованих і національно свідомих громадян України.